

OM azonosító: 028572

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY NYITNIKÉK SPORT
TAGÓVODÁJA
„LÉPÉSRŐL-LÉPÉSRE” HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: A MIÓVI Nyitnikék Sport Tagóvodájának nevelőtestülete

Hatályos: 2025. szeptember 1.

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY

Institúcia Integrovaný Materských Škól v Miškovci

3534 Miskolc, Batsányi János u. 2.

Adószám: 15766115-2-05

OM azonosító: 028572

ADAPTÁCIÓ:

A LÉPÉSRŐL-LÉPÉSRE MINŐSÍTETT ÓVODAFEJLESZTŐ PROGRAM ALAPJÁN

Tartalom

OM azonosító: 028572	1
I. BEVEZETÉS	5
I.1. Helyzetelemzés	5
I.2. A pedagógiai program küldetése – filozófiája	5
I.3. Az óvodai nevelési programunk értékei.....	6
I.3.1. Célunk.....	6
I.3.4. A Pedagógiai Program jellemzői	7
I.3.5. Gyermekkép.....	7
I.3.6. Óvodakép.....	8
II. A MIÓVI NYITNIKÉK SPORT TAGÓVODÁJÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA....	9
II.1. Az óvodai nevelés feladatai	10
II.1.1. Az egészséges életmód kialakítása.....	11
II.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	12
II.1.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés	12
II.2. A Lépésről- Lépésre Óvodafejlesztő program alappillérei	13
II.2.1. Individualizálva szocializál	13
II.2.2. Az individualizálás elvei és lehetőségei óvodánkban.....	14
II.2.3. Sajátos tevékenységközpont rendszer– az óvodai élet tevékenységeinek formái.....	15
II.2.4. A családok bevonása az óvodai életbe.....	16
II.2.5. Családgondozás és szociális munka	17
III. Az óvodai élet tevékenységformái	18
III.1. Játék.....	18
III.2. Munka jellegű tevékenységek	19
III.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	20
III.3.1. Mozgás.....	21
III.3.2. Ének, zene, népi játék, tánc	25
III.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	27
III.3.4. Verselés, mesélés.....	28
III.3.5. A külső világ tevékeny megismerése	30
A) Élő-élettelen környezet.....	30
B) Matematika.....	31

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	33
IV.1. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei.....	34
V. ESÉLYTEREMTÉS, ESÉLYEGYENLŐSÉG	36
V.1. Esélyteremtés / a HH és HHHH gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése / ...	36
V.2. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek.....	37
V.3. Tehetséggondozás.....	38
VI. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	40
VI.1. Partnereink	40
VII. GYERMEKVÉDELEM.....	43
VIII. A GYERMEK FEJLETTSÉGI SZINTJÉNEK MÉRÉSE ÉRTÉKELÉSE	44

I. BEVEZETÉS

I.1. Helyzetelemzés

A MIÓVI Nyitnikék Sport Tagóvodája 7 vegyes csoporttal működő intézmény, egy tornaszobával és önálló konyhával és étteremmel rendelkezik. A hatalmas füvesített udvarunk sokféle játéktevékenységre, mozgásra ad lehetőséget. A rendszerváltást követő társadalmi-gazdasági változások az óvodánkat erőteljesen érintették. Az 1980-as évek elejétől a környezetünkben élő lakosság cserélődése kezdődött el. A szép kertes munkáslakásokba egyre több peremhelyzetbe került család költözött be, - melynek következményeként mára a város egyik legveszélyeztetettebb területén helyezkedik el intézményünk, olyan utcák határolják, ahol a lakosság többsége cigány származású, mentálisan, szociálisan veszélyeztetett. Az óvodánkba járó gyermekek közül is egyre több a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, potenciálisan veszélyeztetett gyermek.

Az innovációra, megújulásra kész nevelőtestület felmérve a gyermekek fejlettségi szintjét, a családból hozott ismereteket, 1999-ben adaptálta a Lépésről- Lépésre minősített Óvodafejlesztő Programot. 2007-ben HEFOP 3.1.2. UNIÓS pályázat sikeres befejeztével a Kompetencia Alapú Óvodai Programcsomag beillesztésre került Pedagógiai Programunkba. 2019-ben csatlakoztunk EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása programhoz.

1998-ban óvodánk Szabó Lőrinc „Nyitnikék” című kedves gyermek verse ihletésére felvette a Nyitnikék Óvoda nevet. E név választásával az óvoda sokszínű pedagógiai munkáját, nyitottságát, érzelmgazdagságát, vidámságát kívántuk kifejezni. Az óvoda kapcsolatot épített ki a Magyar Máltai Szeretet Szolgálattal a Jelenlét Mintaprogramja megvalósítása kapcsán. Ez különösen a Lyukóvölgyben élő gyermekeket és szülőket érinti. A program célja, hogy a városi nyomortelepeken végzett állandó és intenzív szociális munka révén a lakosság közreműködésével elősegítse a leszakadó közösségek felemelkedését, társadalom peremére szorult emberek integrációját. Az óvoda és a jelenlét program munkatársai közösen végezték el a „A Kedvesház program” továbbképzést 2021-ben. A kialakult kapcsolatnak köszönhetően biztosítani tudjuk a szülők tájékoztatását, jobban ismerjük a gyermekek és szülők helyzetét. Az intézményt érinti, hogy többek között a mi szakmai véleményünk alapján nem épült szegregált óvoda Lyukóvölgyben. Jellemzően ezeket a gyermekeket a mi óvodánk fogadja be.

I.2. A pedagógiai program küldetése – filozófiája

Pedagógiai programunk hangsúlyai:

Közös felelősséget kell érezni szülőnek és pedagógusnak egyaránt gyermekeink neveléséért. Ennek megfelelően olyan nyitott óvoda megvalósítására törekszünk, melyben az eltérő szülői igény és az együttnevelés megvalósítható.

Közös célunk a gyermekeket felvértezni mindazokkal a tapasztalatokkal, melyekkel eligazodhatnak a világban. A nyitottság élményt, tapasztalatot, helyzeteket kínál, amelyben a gyermekek:

- önállóan gondolkodhatnak,
- a természetes kíváncsisághoz támogatást kaphatnak,

- felfedező kedvüket és csodaérzéküket erősíthetik,
- kreatívan reagálhatnak,
- együtt gondolkodhatnak,
- helyzetek között választhatnak, dönthetnek.

Célunk továbbá az egészséges és biztonságos körülmények között megvalósuló nevelés. Az intézmény ennek jegyében a szülő, törvényes képviselő tájékoztatása alapján biztosítja a diabétesszel élő, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

A biztonságos ellátás érdekében a munkatársak továbbképzéseken vettek részt.

Pedagógiai programunkban kiemelkedő szerepet kap:

- gyermekek egyéni különbségei, eltérései, a fejlettségi szinthez igazodó komplex - képességfejlesztés,
- egyedi tevékenységközpont rendszer,
- szülők óvodai életbe való bevonása, a családgondozás,
- élethosszig tartó tanulás igényének megalapozása.
- egészségtudatos nevelés: egészséges testi, lelki fejlődés biztosítása, egészségmegőrzés, prevenció
- környezeti nevelés
- hátrányok csökkentése, tehetség kibontakoztatása
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése
- tehetségek felkutatása, gondozása (mozgás, tánc, zenei nevelés)

Az óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését. Segítjük és közreműködünk a komplex felzárkóztató és jelenléti programokban.

I.3. Az óvodai nevelési programunk értékei

„Minden élmény arra tanítja a kisgyermeket, hogy értékesek és tiszteletre méltóak. Tudják, hogy az egyéni szükségleteik ki lesznek elégítve és jogukat védelmezik a felnőttek. Közben egyre jobban törődnek környezetükkel és feladják én-központúságukat mások és a csoport javára.”

/Carol Seefeldt/

I.3.1. Célunk

A személyiségértékek, tulajdonságok sokoldalú fejlesztését megalapozni az adaptált Lépésről - lépésre minősített óvodafejlesztő helyi Pedagógiai Program által, amelyeket a beillesztett kompetencia alapú óvodai programcsomag tesz színesebbé. A helyi Pedagógiai Integrációs Program célja továbbá, hogy az óvoda körzetében élő valamennyi 3 éves, HH és HHH gyermek óvodába kerüljön és rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű óvodáztatással, tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek iskolai sikerességét, egyenlő esélyét az iskolakezdéshez. A törvény előírja a kötelező beóvodázást. Annak érdekében, hogy az óvodaköteles gyermekek eljussanak a beiratkozásig, a családsegítőkkal és a védőnőkkel közösen dolgozunk. Az intézményhez kapcsolódó családok körében gyakori jelenség, hogy ideiglenesen Kanadába, Nyugat-

európai országokba migrálnak, Az intézményünknek célja, hogy a visszatérő családok, gyermeket visszafogadja annak érdekében, hogy a nevelési folyamat ne törjön meg véglegesen. Az óvodából iskolába menő HHH gyermekek évről-évre egyre nagyobb számban, integrált iskolai környezetben kezdjék meg általános iskolai tanulmányaikat.

Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a szülői házzal, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolákkal, Nemzetiségi Önkormányzattal, Civil szervezetekkel, Miskolc Város Kulturális- Sport intézményeivel– annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.

I.3.4. A Pedagógiai Program jellemzői

- gyermekközpontú és családoorientált szemlélet,
- olyan interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymás kiegészítőnek tartja.

I.3.5. Gyermekkép

A gyermek egyedi és megismételhetetlen személyiség, aki testi, lelki, szociális egységként fejlődik. A gyermek szociális lény, fejlődését genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei, valamint a környezeti hatások alakítják. Programunk a gyermek méltóságát, jogainak tiszteletben tartását és a személyiségfejlődéshez szükséges biztonságos, szeretetteljes környezet megteremtését helyezi előtérbe. Elköteleztünk vagyunk az előítélet-mentes, inkluzív nevelés mellett, amely minden gyermek számára biztosítja az egyenlő esélyeket.

Az óvodás gyermekekre jellemző:

- testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás és a pihenés,
- lelki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés és az elfogadás,
- elsődleges és legfontosabb tevékenysége a játék,
- jellemző rá a fokozott kíváncsiság, érdeklődés, nyitottság, és az utánzás iránti vágy, vonzódik a természethez, az állatokhoz, a növényekhez, a zenéhez, meséhez és az alkotó tevékenységekhez, ezáltal tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

Szeretnénk, hogy óvodásaink:

- minden nap szívesen jöjjenek óvodába,
- legyenek boldogok, tudjanak egyedül és társakkal játszani,
- személyiségük legyen kiegyensúlyozott, érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, egészséges önbizalommal rendelkező, a szabályokat megértő, betartó és kreatív,
- testileg, szellemileg önmagukhoz képest fejlődjenek.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára:

- az egyenlő hozzáférést
- az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit (ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön)

-
- meglévő hátrányai csökkenése lehetőségeit
 - a kiemelkedő képességei tehetséggondozását

Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának!

Az óvodáskor végére olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akikre jellemző:

- az összerendezett, harmonikus mozgás,
- nyitott érdeklődés,
- differenciált érzékelés és észlelés,
- a kialakult testséma, én- tudat és téri tájékozottság,
- a tanulás alapját képző szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás és feladattudat,
- együttműködés a társakkal, felnőttekkel.

I.3.6. Óvodakép

Az óvoda a családi nevelést kiegészítő, önálló nevelési intézmény. Célja, hogy megalapozza az iskolai életre való alkalmasságot, támogassa a gyermek személyiségének kibontakozását, és elősegítse az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges alapképességek fejlődését. Intézményünk kiemelt feladatának tekinti az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentes támogatását.

A halmozottan hátrányos gyermekek nevelésénél az egyik legfontosabb az óvó-védő, ellátó-gondozó funkció, az egészség megőrzése érdekében végzett prevenció,

A MIÓVI Nyitnikék Sport Tagóvodája 2025. szeptember 1-jétől sportóvodaként működik. Intézményünk kiemelt célja a gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése, a sport iránti pozitív attitűd megalapozása, valamint a közösségi nevelés és esélyteremtés mozgásalapú támogatása.

II. A MIÓVI NYITNIKÉK SPORT TAGÓVODÁJÁNAK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*Nyitni kék, fűtyülöm,
nyitni kék,
hinni és bízni
kellenék,
Nyitni kék! Ébred
a hegy, a völgy,
tudom, mire gondol
a néma föld.
Ő volt a szája,
a Nyitnikék,
elmondta a holnap
üzenetét:
a hitet, a vágyat
fűtyülte szét,
kinyitotta a föld
örök szívét:
fűtty-fűtty-fűtty,
nyitni kék, nyitni kék –
Nyisd ki, te, versem,
az emberekét!
Szabó Lőrinc: Nyitnikék (részlet)*

II.1. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Célunk:

Az óvodánkba járó gyermekek

- esélyegyenlőségének megvalósítása
- a nemzeti és az egyetemes értékek közvetítése
- multikulturális és interkulturális értékek közvetítése
- egészséges életmódra nevelés
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének, beilleszkedésének segítése, egyéni és differenciált fejlesztés által
- tehetséggondozás.

A gyermekek differenciált fejlesztése nem kiemelten, hanem saját csoportjukban egyéni, illetve mikrocsoportos formában történik. A fejlesztési terv végrehajtásával kívánjuk elérni, hogy gyermekeink kiegyensúlyozottak, érdeklődőek, nyitottak legyenek az ismeretek befogadására, és váljanak alkalmassá az iskolai tanulmányok megkezdésére. A családok nagyobb odafigyelést tanúsítsanak gyermekeik gondozására, nevelésére.

Feladataink:

- a gyermekek fejlettségének megismerése,
- a gyermekek csoportba való befogadásának elősegítése személyes példamutatással,
- az egyéni bánásmód, a folyamatosság, a fokozatosság elvének kiemelt alkalmazása, valamint konstruktív fejlesztés biztosítása,
- a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek felzárkóztatása, a szocializációra, az étkezési, higiénés, öltözködési szokások kialakítására, a közösségi életre nevelés, a beilleszkedés elősegítésére helyezi a hangsúlyt.

A fejlesztés tartalma:

Szeretetteljes légkörben fogadjuk a gyermekeket, fontos, hogy a családok bizalmát megnyerjük.

Az új gyermekek befogadását elősegítik a vegyes életkorú csoportok, csak kevés új gyermek érkezik, s több időt, figyelmet tudunk rájuk fordítani. A régebbi óvodások segítenek a befogadásban, későbbiekben a csoportélet szokásainak elfogadásában.

A családokat tájékoztatjuk az óvoda alapvető elvárásairól, és egyben segítjük a szülőket a tárgyi feltételek megteremtésében (ruhagyűjtési akciók, tisztasági felszerelések stb.).

II.1.1. Az egészséges életmód kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés kiemelt jelentőséggel bír óvodai nevelőmunkánkban. Célunk, hogy a gyermekek testi-lelki jólléte biztosított legyen, valamint kialakuljanak azok az életvezetési kompetenciák, amelyek hozzájárulnak egészségük megőrzéséhez és harmonikus fejlődésükhöz.

Az egészséges táplálkozás alapelveit – mint a só-, cukor- és zsírfogyasztás mérséklése, illetve a zöldség-gyümölcs fogyasztás ösztönzése – játékos, tapasztalati úton közvetítjük a gyermekek felé. Fontosnak tartjuk a napi rendszerességű mozgás és a pihenés megfelelő arányának biztosítását, hogy a gyermekek napi ritmusa kiegyensúlyozott legyen.

A befogadási időszakban különös figyelmet fordítunk az alapvető higiénés szokások megismertetésére: a mosdó- és WC-használat, valamint a testápolás helyes sorrendjének gyakorlása mindennapos tevékenységünk része. E szokások megalapozása különösen fontos azon gyermekek esetében, akik komfort nélküli lakáskörülmények közül érkeznek.

Az önállóság fejlesztése érdekében bátorítjuk a gyermekeket az öltözködésben, étkezésben, testápolásban való aktív részvételre. Azoknak a gyermekeknek, akik reggeli nélkül érkeznek, biztosítjuk a reggelizés lehetőségét, hogy megfelelő energiaszinttel kezdhessék a napot. Az eltérő étkezési szokások vagy lemaradások kezelését nyugodt, kulturált környezetben, személyes példamutatással és türelemmel segítjük.

Az öltözködési szokások alakításában szorosan együttműködünk a szülőkkel, fokozatosan alakítva a gyermekek öltözködési önállóságát. Hangsúlyozzuk a réteges, az időjárásnak megfelelő ruházat fontosságát, hozzájárulva ezzel a gyermekek egészségének megőrzéséhez.

A gyermekek testi és pszichés fejlődését segítő sporttevékenységek – mint a sakk, a labdarúgás és a birkózás – célzott alkalmazásával komplex módon fejlesztjük a stratégiai gondolkodást, a szociális készségeket, az önfegyelmet és a mozgáskoordinációt. Ezek a tevékenységek hozzájárulnak a gyermekek önbizalmának erősítéséhez, közösségi beilleszkedéséhez, valamint az egészséges életmódhoz kapcsolódó attitűdök kialakulásához. A sportmozgások közösségformáló és személyiségfejlesztő ereje révén a gyermekek megtapasztalják a mozgás örömét, a közös játék élményét és a szabálykövetés fontosságát.

Feladatok:

- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása az óvodai környezetben.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- A gyermekek rendszeres gondozása, testi szükségleteik kielégítése (pl. étkezés, higiéné, pihenés).
- Az egészségmegőrző szokások kialakítása, különös tekintettel a komfort nélküli lakásokban élő családok gyermekeinek alapvető higiénés szokásaira.
- Egészségmegőrzés, edzés, prevenció biztosítása; gyógytestnevelés, só szoba alkalmazása szükség esetén.
- Rendszeres kapcsolattartás az óvoda orvosával és védőnőjével a gyermekek egészségügyi állapotának nyomon követése érdekében.
- A szülők folyamatos tájékoztatása és bevonása az egészséges életmódra nevelés folyamatába.
- Az érzékszervek egészséges működésének támogatása (pl. megfelelő fényviszonyok, zajszint, mozgásos tevékenységek).

- A harmonikus, összerendezett mozgás, a testi képességek és a mozgáskultúra fejlesztése a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva.

II.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodai nevelés célja, hogy biztonságos, szeretetteljes, családi légkörben támogassa a gyermekek harmonikus fejlődését, beilleszkedését, valamint szociális és érzelmi kompetenciáinak alakulását. Intézményünk minden dolgozója kiemelt empátiával fordul a gyermekek és családjai felé, elősegítve ezzel az óvodai életbe való zökkenőmentes beilleszkedést.

A hozzánk érkező gyermekek között gyakran találkozunk érzelmileg szélsőséges megnyilvánulásokkal – előfordulhat indulatos, majd szeretetigényes viselkedés is. A gyermekek egyéni szükségleteire reflektáló, sokszínű tevékenységek biztosításával segítjük az érzelmi kiegyensúlyozását, viselkedésük optimális mederbe terelését.

Társas kapcsolataik fejlődését személyes példamutatással, a pozitív viselkedésformák megerősítésével, valamint a társas együttélés szabályainak elfogadtatásával támogatjuk. Konfliktushelyzetekben viselkedésmintákat közvetítünk, amelyek segítik a gyermekeket az empatikus, önérvényesítő, de együttműködésen alapuló problémamegoldás elsajátításában.

Nevelési feladataink:

- A társas élet alapvető szabályainak, együttélési normáinak közvetítése közös élmények és tapasztalatok által.
- Az erkölcsi érzelmek, mint például az együttérzés, segítőkészség és igazságosság alapozása.
- Az udvariasság, figyelmesség, tolerancia és más társas magatartásformák fejlesztése.
- A társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás képességének kialakítása, az önérvényesítő, de szociálisan elfogadható viselkedés támogatása.
- A kitartás, céltudatosság, akadályokkal való megküzdés és az akarat fejlesztése különböző tevékenységeken keresztül.
- A reális, saját értékeit felismerő, pozitív énkép megalapozása; a gyermek szükségleteinek, attitűdjeinek alakulásának támogatása.
- A csoportélet hagyományainak megőrzése, közösségi szokások ápolása.
- A gyermekek és az óvoda valamennyi dolgozója közötti kapcsolatot pozitív attitűd, bizalom és tisztelet jellemezze.
- A gyermek szülőföldhöz való kötődésének megalapozása a szűkebb és tágabb környezet megismertetésén keresztül.
- A hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek speciális, óvó-védő és kompenzáló nevelése, egyéni szükségleteik figyelembevételével.
- A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek befogadása, fejlesztésük biztosítása, valamint számukra a sikerélményhez való hozzásegítés.

II.1.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

Anyanyelvi nevelés – a kommunikációs képességek megalapozása. Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet minden területén jelen van, nem különálló tevékenység, hanem átszövi a mindennapokat. A kommunikáció – mint az önkifejezés, kapcsolattartás és gondolkodás eszköze – fejlesztése kiemelt célunk.

Feladat:

- A tapasztalatok, érzelmek és gondolatok szóbeli kifejezésének fejlesztése, a beszédkedv fenntartása.
- A kommunikációs képesség, a kontaktusteremtés és az önkifejezés eszközeinek alakítása: a gyermekek meghallgatása, kérdéseik érvényesítése és megválaszolása.
- A felnőttek által nyújtott modellértékű, helyes, kifejező beszéd következetes alkalmazása.
- A szókincs gazdagítása, verbális készségek fejlesztése játékos formában (pl. mondókák, nyelvi játékok, bábozás).
- Az írott nyelv iránti érdeklődés felkeltése és támogatása: könyvek nézegetése, képkönyvek mesélése, vizuális jelek használata a csoportszobában.
- A kommunikációhoz szükséges alapvető szókészlet, udvarias kifejezések tudatosítása.

Szakértői támogatás, szűrések, vizsgálatok:

- A 3 éves korú gyermekek beszédállapotának vizsgálata a KOFA-3 teszttel, a szülők bevonásával.
- Az 5 éves gyermekek logopédiai szűrése, a beszédhibák korai felismerése és nyomon követése érdekében.
- A szűrést követően rendszeres logopédiai fejlesztés biztosítása helyben, képzett logopédus közreműködésével.

II.2. A Lépésről- Lépésre Óvodafejlesztő program alappillérei

Az óvodai nevelés országos alapprogramja tartalmazza azokat az általános pszichológiai-pedagógiai elveket, amelyeket a gyermekek érdekében érvényesíteni kell.

A Lépésről- Lépésre óvodai program sajátosságai

A program 4 koncepciója:

- 1) Individualizált fejlesztés.
- 2) Sajátos tevékenységközpont-rendszerben biztosítja a feltételrendszert, a tevékenységi formák színtereit, a szabad játékot és az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek választási lehetőségeit. Ez a rendszer szintetizálja a szervezeti kereteket, és integrálja a fejlesztés tartalmát.
- 3) A családok bevonása az óvodai életbe. Aktivizálja a szülőket az együttműködésben. Erősíti a szülők felelősségét, támogatja a családi nevelés problémáinak megoldását. Az óvodapedagógus a rendszerben mintát ad a közös játékra, a gyermekekkel való törődésre, a nevelésre.
- 4) Szociális feladatok felvállalása. A program, az óvoda lehetőségeit, a település igényeit, a családok helyzetét és a gyermekeket érintő társadalmi háttér folyamatokat figyelembe véve támogatja a szociálpedagógus feladatainak beépítését az óvoda által felvállalt tevékenységek körébe

II.2.1. Individualizálva szocializál

A gyermek személyiségfejlődése során az egyéni sajátosságok figyelembevételével biztosítjuk a közösségi életbe való fokozatos beilleszkedést. A „Lépésről Lépésre” programunk sajátos tevékenységközpont-rendszerében a gyermek szabadon választhat a játék és az óvodapedagógus

által felkínált fejlesztő tevékenységek között. Ez a rendszer szintetizálja a szervezeti kereteket integrálja a fejlesztés tartalmát, lehetőséget adva az egyéni képességek kibontakoztatására és a közösségi tanulásra.

A szocializáció folyamatát:

- az egyéni fejlettségből kiindulva szervezzük meg,
- tudatosan formáljuk a társas kapcsolatokat és együttműködéseket,
- fejlesztjük az empátiát, a szabálytudatot és az önszabályozást,
- támogatjuk a gyermekek társas élményeit játék és közös tevékenységek által.

Kiemelt figyelmet fordítunk a kulturális nevelésre és a hagyományok ápolására. Az óvodai élet során megjelennek a Magyar nemzeti- és keresztény ünnepeink, jeles napok, szokások és értékek, ezzel elősegítve a nemzeti identitás kialakulását és a sokszínűség elfogadását.

A családokat partnerként kezeljük a nevelési folyamatban. Rendszeres együttműködésre törekszünk, erősítjük a szülők felelősségét, és segítséget nyújtunk a családi nevelés kérdéseiben. Az óvodapedagógus mintát ad a gyermekkel való együttlétre, közös játéokra, nevelésre, erősítve ezzel a gyermek és a szülő közötti kapcsolatot is

II.2.2. Az individualizálás elvei és lehetőségei óvodánkban

Minden gyermek saját tempóban fejlődik, más-más tapasztalatokat, képességeket, szükségleteket és élményvilágot hoz magával. Azonos életkorú gyermekek között is jelentős eltérések lehetnek a fejlődésben, ezért nevelési gyakorlatunkat az egyéni sajátosságokra építjük.

Az individualizálás célja, hogy:

- minden gyermek a saját fejlődési szintjén kapjon támogatást,
- egyéni célokat határozzunk meg számára,
- figyelembe vesszük erősségeit, szükségleteit és érdeklődési körét.

A gyermekek közötti különbségek megnyilvánulhatnak:

- biológiai szükségleteikben (pl. étkezés, szomjúság, alvásigény),
- adottságaikban és mozgásfejlődésükben,
- tapasztalataikban, élményeikben,
- szociális készségeikben és kapcsolatteremtési stílusukban,
- érdeklődésükben, tanulási stílusukban,
- sajátos nevelési igényeikben, temperamentumukban,
- képük és önállóságuk alakulásában.

Az individualizáló nevelés elvei intézményünkben:

- A gyermek személyiségének fokozatos megismerése az óvodába lépéstől kezdve.
- A gyermekkel való bizalmi kapcsolat kiépítése, személyes odafigyelés a mindennapi tevékenységek során.

- Beszélgetések, amelyekben a gyermek van a középpontban, lehetőséget adva önkifejezésére.
- A gyermekek élmény- és tapasztalati világának feltérképezése.
- Kedvenc tevékenységeik, játékaik és szokásaik megismerése.
- A mozgásigény rugalmas kielégítése, a szeparáció lehetőségének biztosítása a térszervezés révén.
- A személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, tárgyainak egyéni tárolásával.
- A gyermekekre vonatkozó információk bizalmas kezelése.

A csoportszoba elrendezésében és az eszközhasználatban is megjelenik az individualizálás szemlélete: biztosítjuk a személyre szabott játéktérket, az egyéni elvonulás lehetőségét, és a szabad választást támogató környezetet. Így minden gyermek kibontakoztathatja saját képességeit egy elfogadó, támogató közösségi térben.

II.2.3. Sajátos tevékenységközpont rendszer– az óvodai élet tevékenységeinek formái

A „Lépésről Lépésre” program sajátossága a tevékenységközpont-rendszer, amely az óvodai nevelés szervezeti és tartalmi alapja. Ez a rendszer a gyermek aktív részvételére, önállóságára és kreativitására épít. A tevékenységek a gyermek belső világát kapcsolják össze a külső környezettel – kielégítik fejlődési szükségleteiket, támogatják önkifejezésüket, és lehetőséget biztosítanak a tapasztalati úton történő tanulásra.

A tevékenységközpontok állandó, mégis rugalmas struktúrát biztosítanak a szabad játékhoz és az óvodapedagógus által felkínált fejlesztő tevékenységekhez. A pedagógiai célokat és a gyermekek aktuális szükségleteit figyelembe véve ezek a központok:

- biztosítják a differenciált fejlesztés lehetőségét,
- alkalmasak a személyre szabott tanulás támogatására,
- elősegítik a társas kapcsolatok alakulását, együttműködési készségek fejlődését,

A csoportszoba berendezése lehetőséget nyújt:

- a gyermekek szabad mozgására, önálló eszközhasználatára,
- az épített terek, játékhelyzetek több napon át való megtartására,
- a mobilitásra, amely lehetővé teszi a tér aktuális igények szerinti átrendezését.

A gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő teret:

- szabad játékhoz, játékfajtákhoz,
- énekes, mozgásos tevékenységekhez,
- étkezéshez, pihenéshez, személyes holmik elhelyezéséhez,
- az önállóság gyakorlásához, például az eszközök elrakásában piktogramok segítik a tájékozódást.

A központok folyamatosan elérhetők, eszköz- és nyersanyagkínálatuk igazodik az évszakhoz, témaprojektekhez, valamint a gyermekek életkorához és fejlettségéhez. Kevesebb kész eszköz, több kreativitásra ösztönző alapanyag segíti a gyermekek önkifejezését és problémamegoldását.

A 7 tevékenységközpont

Családi és szerepjáték központ – családi, társadalmi szerepek gyakorlása, munka jellegű tevékenységek (pl. főzés, salátakészítés),

Irodalmi és ének-zenei központ – előszavas mesélés, versek, dalok, mozgásos játékok kezdeményezése mikrocsoportokban,

Homok-víz és modellező központ – terepasztalok, természeti anyagok, kísérletező játékok,

Építő-barkácsoló központ – építőelemek, barkácsolás, kreatív alkotás, szituációs szerepjáték,

Művészeti központ – rajzolás, festés, kézimunka, kézművesség,

Manipulációs és szabályjáték központ – asztali játékok, társasjátékok, logikai és szabálytudatot fejlesztő játékok,

Természetismereti központ – udvar, kert, séták, megfigyelések, élő és élettelen környezeti elemek felfedezése.

A központok működése megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségi szintjének, nevelési szükségleteinek. Szinterei a szabad játéknak és az óvodapedagógus által irányított tevékenységeknek egyaránt, és eszközei a gyermek sokoldalú, élményközpontú fejlődésének.

II.2.4. A családok bevonása az óvodai életbe

A „Lépésről Lépésre” program egyik alappillére a család és az óvoda partneri együttműködése. Intézményünk a családi nevelést kiegészítő szerepkörében arra törekszik, hogy a szülőkkel kölcsönös tiszteleten és bizalmon alapuló kapcsolatot alakítson ki. Tudatában vagyunk annak, hogy a családok szociális, kulturális és élethelyzeti jellemzői eltérőek, ezért az együttműködés formáit rugalmasan és érzékenyen alakítjuk.

A szülők bevonása során figyelmet fordítunk arra, hogy:

- a család pótolhatatlan szerepet tölt be a gyermek nevelésében,
- a szülő mint partner jelenik meg a nevelési folyamatban,
- a szülők kompetenciája és felelősségérzete erősödik az óvodai részvétel révén,
- az óvodai jelenlét során mintákat kapnak a gyermekneveléshez, közös tevékenységekhez.

A szülők az óvodai életben különböző szinteken vehetnek részt:

- megfigyelőként, elsősorban saját gyermekük fejlődésének követése céljából,
- segítőként, például a befogadás idején vagy alkalmankénti részvétellel,
- aktív közreműködőként, közös tevékenységekben (pl. kézműves foglalkozás, ünnepek előkészítése).

Az együttműködés formái lehetnek:

- informális kapcsolattartás (reggeli/délutáni találkozások, telefon, e-mail),
- formális alkalmak (szülői értekezletek, fogadóórák, Szülői Kör),
- közös programok (kirándulások, sportnapok, ünnepségek),
- tájékoztatás (hirdetőtáblák, információs falak, honlap, zárt facebook csoportok)

Intézményünk – szükség esetén – családsegítő, gyermekvédelmi és egészségügyi szakemberekkel, valamint helyi szociális szolgáltatókkal is együttműködik, hogy támogassa a szülőket a gyermeknevelési feladataik ellátásában.

A családok támogatása és az óvodába való zökkenőmentes átmenet érdekében:

- előkészítjük a gyermekek befogadását,
- bemutatjuk az óvoda programját, nevelési gyakorlatát,
- segítünk a szülők és gyermekek szorongásainak oldásában,
- és biztosítjuk az érzelmi biztonságot adó felnőtt-gyermek kapcsolatot.

Célunk, hogy a szülők megerősítést, támogatást és közösséget találjanak az óvodai életben való részvétel során – a gyermekek érdekét és jólétét szem előtt tartva.

II.2.5. Családgondozás és szociális munka

A családokkal való együttműködés, a családgondozás és a szociális támogatás intézményünk elkötelezett pedagógiai gyakorlatának része

Tapasztalataink szerint számos családi probléma megoldása túllép az óvodapedagógusok számára a köznevelési törvényben meghatározott gyermekvédelmi feladatokon. Intézményünk elkötelezett abban, hogy a gyermekek érdekeit szem előtt tartva aktívan részt vállaljon a családok támogatásában.

A családsegítés lehetőségei óvodánkban:

- empátikus, bizalomra épülő kapcsolat kialakítása a családokkal,
- a másság, az eltérő kultúrák és az etnikai hovatartozás elfogadása,
- nyitott, szociálisan érzékeny óvodai légkör megteremtése,
- mintaadás a szülők számára az otthoni neveléshez, napirend kialakításához,
- érzékenység a társadalmi problémák (pl. munkanélküliség, elszegényedés) hatásaira,
- a családi funkciózavarok felismerése, segítő támogatása,
- a családok sokféleségének értéként való kezelése,
- együttműködés külső szakemberekkel (óvodai szociális segítő, óvodapszichológus, családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat)

A gyermekvédelem az óvodában dolgozók közös felelőssége. A gyermekvédelmi tevékenységet az intézményen belül a tagintézmény-igazgató koordinálja.

A tagintézmény-igazgató gyermekvédelmi feladatai:

- az óvodai gyermekvédelmi munka szakmai koordinálása és ellenőrzése,
- aktív részvétel a „szülői kör” munkájában,
- kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal és egyéb segítő hálózatokkal,
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, felismerése és megfelelő kezelése.
- évi 1 alkalommal Védőnői Kerekasztal összehívása

Célunk, hogy a szociális érzékenység ne csak jelen legyen az óvodai mindennapokban, hanem strukturáltan, felelősen képviselje a hátrányos helyzetű családok érdekeit, hozzájárulva a gyermekek esélyeinek kiegyenlítéséhez.

III. Az óvodai élet tevékenységformái

III.1. Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető szüksége, spontán, szabad tevékenysége, örömforrása, a fejlődés legtermészetesebb színtere. Integráló tevékenység, amely lehetőséget teremt az önkifejezésre, társas kapcsolatok gyakorlására, élmények feldolgozására és tapasztalatok megszerzésére. A gyermek a játékban kapcsolja össze belső világát a külső környezettel, miközben fejlődnek szociális készségei, kommunikációja, kreativitása és kognitív képességei.

A „Lépésről Lépésre” program sajátos tevékenységközpont-rendszere biztonságos, motiváló és választásra ösztönző környezetet biztosít a szabad játékhoz. A tevékenységközpontok rugalmasan igazodnak a gyermekek érdeklődéséhez, életkorához, fejlődési üteméhez és a projektalapú nevelési tartalmakhoz. A játékeszközök kiválasztásába, az eszköztár bővítésébe a gyermekek és a szülők is bevonhatók, így a gyermekek megtapasztalhatják az együttműködés és a felelősség élményét.

Az óvodapedagógus szerepe tudatos, támogató és fejlesztő: megfigyeli a gyermekek játékát, reagál jelzéseikre, segíti ötleteik kibontakoztatását, konfliktuskezelését, illetve személyiségfejlődésüket indirekt módon irányított játékhelyzetekben is támogatja.

Külön figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű, élményszegény környezetből érkező gyermekek játékának gazdagítására, az élményszerzés lehetőségeinek bővítésére.

A játékidő védett és kiemelt szerepet kap az óvodai napirendben. A gyermekek szabadon választhatják meg tevékenységeiket, beleértve az óvodapedagógus által felajánlott, tanulást támogató játékos helyzeteket is, amelyeket örömmel, aktívan élnek meg.

Játékformák:

- gyakorló és konstruáló játékok,
- szimbolikus és szerepjátékok, dramatizálás, bábozás,
- szabályjátékok, társasjátékok,
- népi gyermekjátékok, énekes-mozgásos körjátékok,
- udvari mozgásos játékok.

A játék során szerzett tapasztalatokat az óvodapedagógus a gyermekek egyéni fejlesztésében és a nevelési terv céljainak megvalósításában tudatosan hasznosítja.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Önállóan képesek játékot kezdeményezni, betartják a játék szabályait, képesek a szerepek kiosztására és a szerepek megfelelően tevékenykedni.
- Játék közben képesek alkalmazkodni egymáshoz, kialakul a kreatív együttműködés készsége. Megnyilvánulnak és kialakulnak baráti kapcsolataik, elfogadják a viselkedési szabályokat.
- Fejlődik beszédkészségük, közlési vágyuk ösztönözi beszédkedvüket, bővül szókincsük.
- Igényükké válik a szellemi erőfeszítést feltételező, szabályokat betartó, ügyességet, együttműködési igénylő játékfajták játéka.

III.2. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység.

A gyermek, munka jellegű tevékenysége:

- önként – azaz örömmel, szívesen végzett aktív tevékenység,
- tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok (pl.: kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége,
- cselekvő tanulással is kapcsolatban van,
- közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze.

Célunk:

Az együtt és egymásért végzett munka értékének, megbecsülésének megalapozása, munkához való pozitív viszony kialakítása. A sokféle tevékenység segítse a különböző képességek fejlődését.

Rendszeres értékeléssel, dicsérettel, türelemmel segítjük a cigány gyermekek cselekvési kultúrájának fejlesztését. Aktivitásukra építve bevonjuk őket a csoport mindennapi életét átfogó munkajellegű tevékenységekbe, megéreztetjük velük, hogy a munkának értéke van és megbecsüljük azt.

A munka megszerettetésével és az ahhoz szükséges képességek fejlesztésével a gyermekeken keresztül hatunk a családokra. Lehetőséget kínálunk az óvodai munkafeladatok vállalására (az udvar takarítása, növények telepítése, gondozása stb.).

a.) Az óvodapedagógus feladatai:

A legfontosabb azoknak a gyermekméretű eszközöknek és állandó helyüknek a biztosítása, amelyekkel a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák önállóan végezhetők.

Fontos továbbá:

- a munkavégzés ösztönzése, értékelése, pozitív attitűd kialakítása,
- erkölcsi normák, ítéletek megalapozása,
- a egyes életkorú csoportokban a nagyok érdekében a feladatok differenciálása (vállaljon kötelezettséget, törekedjen az eredményes elvégzésére, küzdje le az akadályokat),
- az emberi munka jelentőségének, az alkotás szépségeinek bemutatása,
- a nemek társadalmi egyenlőségének elősegítése,
- a tevékenységekhez kapcsolódó munkavégzéssel összefüggő fogalmak műveletek megnevezése, mondatba foglalása,
- a szülők munkájának megismertetése,
- a gyermekek önálló, szükségletből fakadó munkavégzésének támogatása, a gyermekek próbálkozásainak segítése, a túlvédés és aktivitásuk fékezésének elkerülésével.

b.) A tevékenység tartalma:

A játékidőben, az élethelyzetekben, bármely tevékenységben adódik lehetőség a munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is.

A leggyakoribb munkafajták:

- az óvodai életet végigkíséri az önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti,
- a játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő munkák, a gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei (tízórai, saláta-készítés, sütés),
- a csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődések: takarítás, díszítés, a terem átrendezése, meglepetések, ajándékok készítése),
- az élő környezet rendszeres ápolása (növények, állatok gondozása),
- az önként vállalt és kisebb csoportokban is végezhető alkalmi megbízatások (a tevékenységközpontok rendjéért vállalt feladatok),
- a játékfajtákkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása),
- együttműködés a szülőkkel, a csoportokért felvállalt munkában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a vállalt naposi munkáját önállóan, örömmel végzi,
- önállóan ellátja a maga körüli teendőket,
- szívesen vállalja és teljesíti a felnőttől kapott megbízatásokat,
- észreveszi, ha a társa segítségre szorul és segíti,
- a csoport játékeit elrakja, elrendezi a csoportszobában és az udvaron,
- örömmel és aktívan részt vesz környezet tisztán tartásában és díszítésében,
- ötleteivel és tevékenységeivel bekapcsolódik a csoportszoba átrendezésébe,
- részt vesz a játékszerek tisztításában, csoportszoba takarításában,
- a növények gondozásában, átrendezésében, a növények, termések gyűjtésében vesz részt,
- segít az udvar, az óvoda környezetének rendben tartásában, szépítésében.

III.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodás gyermek tanulása még cselekvésbe ágyazott, lehetőség szerint játékba integrált, tehát sok esetben önkéntes, mégiscsak tanulás, amely jól elkülöníthető a játék folyamatától. A feladattudat, a feladattartás, az irányíthatóság, az együttműködés, az önállóság más szintjén működik, mint a játékban.

Lényeges jellemzője, hogy a gyermekek kreativitására épül, nem a pedagógus által elképzelt megoldásmódok az elvárhatók, hanem a gyermekek által kezdeményezett utak, mert ez hasonlít leginkább a spontán játékokra. Az egyénre szabott módszerek, eszközök, valamint az eltérő idejű tanulási idő mind az óvodai tanulás jellemzői.

Az óvodai tanulás célirányos, konkrét fejlesztőhatása leszűkíthető egy-egy részterületre, arra vonatkozóan viszont hatékony. Tervezendő, direkter lehet és be kell kapcsolódni a felnőttnek, folyamatát szervezni szükséges.

Az óvodai tanulás a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodó, cselekvésbe ágyazott, sok esetben játékba integrált folyamat. Nem elkülönült ismeretátadás, hanem élményszerű, tapasztalati úton történő fejlődés, amely a gyermek kíváncsiságára, motivációjára, kreativitására épít. A tanulás színtere lehet spontán játék, szabad tevékenység, valamint az óvodapedagógus által kezdeményezett, felajánlott tevékenység is.

A „Lépésről Lépésre” program sajátossága, hogy a tanulás a tevékenységközpontok rendszerén keresztül valósul meg, ahol a gyermekek szabadon választhatják meg, mivel és hogyan foglalkoznak. A program a tapasztalatszerzésen, önálló felfedezésen, kísérletezésen alapuló tanulást részesíti előnyben, figyelembe véve az egyéni fejlődési ütemet és a gyermeki kezdeményezéseket.

A tanulás szervezeti formái:

választható tevékenységek, amelyek a játék során vagy spontán helyzetekből alakulnak ki,

kötelezően választható tevékenységek, ahol a gyermek szabadon dönt, de részt kell vennie valamelyik felkínált lehetőségben.

A 2025. szeptember 1-jétől hatályos Óvodai Nevelés Országos Alapprogram előírásának megfelelően a nagycsoportos (tanköteles kor előtti évben járó) gyermekek számára az óvodai nap folyamán biztosítjuk a legalább napi 45 perces, intézményes keretek között megvalósuló, célzott fejlesztő tevékenységeket. E tevékenységek nem hagyományos értelemben vett foglalkozások, hanem az egyéni szükségletekre, fejlettségre és érdeklődésre építő, irányított tanulási lehetőségek, amelyek több tevékenységközpontban, az óvodapedagógus felajánlásain keresztül, játékos keretek között valósulnak meg.

kötött tevékenységek, amelyek elsősorban a nagycsoportos korosztály számára szervezett mozgásfejlesztés

A tanulás a gyermekek szempontjából:

- döntési szabadságot, választási lehetőséget biztosít,
- nem egyetlen jó megoldást vár el, hanem támogatja az eltérő, kreatív gondolkodást,
- a tevékenységhez kapcsolódó problémák megoldásán keresztül fejleszti a gondolkodást és szociális képességeket,
- segíti a feladattartás, önállóság és együttműködés kialakulását.

Az óvodapedagógus feladata a tanulási folyamat indirekt irányítása: megfigyelés, élménynyújtás, differenciált eszközhasználat, a gyermek egyéni érdeklődésére, fejlődési szintjére épülő támogatás. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében különösen nagy figyelmet fordítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek képességfejlesztésére, élményszerzésére és eszközhasználatának támogatására.

A tanulás komplex nevelési folyamat része, amelyet áthat:

- a játékon keresztüli tapasztalatszerzés,
- az óvodapedagógus által felajánlott fejlesztő tevékenységek,
- a projektmódszer alkalmazása a komplex témák feldolgozásában (Levegő – Tűz – Víz – Föld),
- és az integrált műveltségterületek megjelenése

A gyermekek tevékenységei során alkalmazott eszközök, módszerek és az időtartam mindig az egyéni sajátosságokat és a gyermek önkéntes részvételét tiszteletben tartva kerülnek megválasztásra.

III.3.1. Mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális

személyiségfejlődéséhez, valamint az egészséges életvitel kialakulásához. A mozgás az óvodáskorú gyermek fejlődésének egyik legfontosabb eszköze, ezért a mozgásos tevékenységek szervezése az óvodai nevelés mindennapjainak szerves része. A rendszeres mozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó játékos gyakorlatok és változatos testmozgási formák elősegítik a pszichomotoros képességek fejlődését, a mozgáskoordináció megerősödését és az értelmi fejlődés támogatását. Az aktív szabad játék mellett kiemelten jelennek meg a játékba ágyazott mozgásos helyzetek, amelyekben az irányított testmozgás is természetes, örömteli módon valósul meg.

Testi képességeik közül állóképességük gyengébb, ezért ennek fejlesztése fokozott körtekintést igényel. Mozdásukban bátrak, mozgékonyak, ezért jól fejleszthetők ügyességük, gyorsaságuk. A mozgásfejlesztés közben adódik a legtöbb alkalom a testséma kialakítására, irányok gyakorlására. A mozgásos játékok során tapasztalatokat szerezhetnek az erkölcsi ítéletekről, normákról is.

Célunk:

- A gyermekekben egész életre szóló érdeklődés, igény és szeretet kialakítása az egészséges életmód és a mozgás iránt.
- A gyermekek testi képességeinek és mozgáskultúrájának fejlesztése, a személyiség akaratí tényezőinek alakítása
- A társakkal végzett együtt mozgás tapasztalatainak gazdagítása,

Feladataink:

- A gyermekek eltérő mozgásigényének folyamatos kielégítése a csoportszobában, a szabad tevékenységközpontokban, az előtérben és az egész évben használható, tematikusan felszerelt udvaron.
- A gyermekek életkori és egyéni fejlettségéhez igazodó, játékos mozgásfejlesztés napi kezdeményezése, amely az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztését célozza.
- A mozgáshoz szükséges eszközök, kézi szerek rendszeres és tudatos használata, valamint a természet adta lehetőségek kiaknázása.
- A térbeli tájékozódás, helyzetfelismerés, döntéshozatal, alkalmazkodás fejlesztése mozgásos játékszituációkban.
- A szókincs és gondolkodás fejlődésének támogatása a mozgásformák megnevezésén és gyakorlati tapasztalatokon keresztül.
- Differenciált fejlesztés a gyermekek eltérő mozgásképeségeinek és teljesítményének figyelembevételével, a túlterhelés elkerülésével.
- A testtartás, lábboltozat és finommotorika fejlesztése

A tevékenység tartalma:

- természetes mozgások: járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobások,
- mozgásjátékok: futó-fogó, sor-váltóversenyek, labdajátékok, szabályjátékok,
- játékos mozgások: utánzójátékok, zenére végzett mozgások,
- prevenciós gyakorlatok: szerekekkel, kézi szerekekkel, és az udvari felszerelések, terepviszonyok kihasználásával.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- teljesítőképesége növekszik, mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik,
- mozgástapasztalatai bővülnek,
- térbeli tájékozódó képessége, térészlelése pontosabbá válik,
- megszereti és igényli a mozgást,
- képes minden természetes mozgás elvégzésére,
- mozgások végrehajtása gördülékeny, könnyed, pontos,
- képes változó tempójú, ritmusú, irányú mozgásra,
- önként vesz részt a közös mozgásos játékokban,
- betartja a szabályokat, csapatban együttműködő,
- megtapasztalja a küzdeni vágyást, a győzni akarást, a kitartást, valamint a nagy közösséghez való tartozást,
- tud dönteni versenyhelyzetekben, egyéni képességeinek megfelelően,
- ügyesen használja a tornaeszközöket, tornaszereket, érti a szakkifejezéseket

A mindennapos testmozgás szerepe és szervezési lehetőségei

A gyermekek egészséges fejlődése szempontjából meghatározó a mindennapos mozgás biztosítása. A mozgásos tevékenységek – spontán és irányított formában – kedvezően hatnak a kondicionális képességek, különösen az erő és állóképesség fejlődésére, hozzájárulnak a szervezet teherbíró képességének növeléséhez, a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásához, valamint kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásait.

A szabad játék keretében végzett természetes mozgásformák (futás, mászás, egyensúlyozás, ugrás stb.) mellett napi rendszerességgel szervezünk irányított mozgásos tevékenységeket is. A komplex mozgásformák beépülnek más óvodai tevékenységekbe is, elősegítve a gyermekek pozitív énképének, önkontrolljának, érzelmszabályozásának, együttműködési készségének, kommunikációjának, problémamegoldó gondolkodásának és tanulási képességeinek fejlődését.

A mozgásos tevékenységek szervezésekor törekszünk:

- a gyermekek egyéni szükségleteinek és fejlettségének figyelembevételére,
- a kooperatív mozgásos játékok alkalmazására,
- a szabadtéri mozgás lehetőségeinek mindennapos kihasználására.

A mindennapos testmozgás szervezhető a tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron.

A tevékenységekbe beépíthetők a zenére végzett mozgásos feladatok, énekes játékok, ritmusgyakorlatok, valamint népi játékok és táncok – különösen a néptánc, amelyek a mozgáskultúra játékos, élményszerű fejlesztését segítik elő.

III.3.3.2. Óvodai sportfoglalkozások

A sport kiemelkedő szerepet játszhat a hátrányos helyzetű gyermekek integrációjában, különösen egy olyan óvodában, ahol a közösségépítés és az esélyteremtés kiemelt cél. A MIÓVI Nyitnikék Sport Tagóvodájában 3 sporttal foglalkozunk kiemelten: sakk, labdarúgás, birkózás

SAKK

A sakk óvodai alkalmazása játékos formában fejleszti a gyermekek gondolkodási műveleteit, problémamegoldó képességét, logikai gondolkodását, koncentrációját és emlékezetét. Mindez a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó módon történik, figyelembe véve az egyéni fejlődési ütemet és az élményszerű tanulás elvét. A sakk, mint képességfejlesztő eszköz nem célorientált versenyhelyzeteket teremt, hanem a szabályok megértésén és az együttgondolkodáson keresztül támogatja a személyiség fejlődését, az önfegyelem kialakulását, valamint az egymásra figyelést.

Cél:

- A gyermekek kreativitásának, memóriájának és térbeli tájékozódásának fejlesztése.
- A logikai gondolkodás, megfigyelőképesség és problémamegoldás támogatása.
- Az együttműködés, társas kapcsolatok és szabálykövető viselkedés fejlesztése.
- Az önfegyelem, türelem és kitartás erősítése a tevékenységek során.

Feladat:

- A sakk megismertetése játékos, életkorhoz illeszkedő módon, heti rendszerességgel egy-egy csoportban.
- A sakktitkok, lépések, alapszabályok bemutatása tematikus foglalkozásokon (pl. bábuk mozgása, egyszerű stratégiai gondolkodás).
- A sakk mint eszköz használata más alapképességek fejlesztésére: irányok felismerése, síkbeli tájékozódás, sorrendiség, számfogalom.
- A gyermek érdeklődésének megfelelő, szabadon választható bekapcsolódás biztosítása a foglalkozásokba.
- A játék során az egyéni különbségek figyelembevétele, a sikerélmény biztosítása minden

A sakkfoglalkozásokat heti rendszerességgel, játékos formában tartjuk az adott óvodai csoportban. Emellett tehetséggondozás céljából kéthetente egy alkalommal külön szervezett sakkfoglalkozást is biztosítunk, középső- és nagycsoportos gyermekek számára. Ez utóbbi keretében a gyermekek életkorához és érdeklődéséhez igazítottan mélyítjük el a sakk alapjait, és célzottan fejlesztjük a logikai gondolkodást, problémamegoldást, valamint a szabálykövetés képességét.

LABDARÚGÁS

Intézményünk évek óta aktív résztvevője a Magyar Labdarúgó Szövetség által szervezett Bozsik Programnak. A program célja, hogy játékos formában biztosítson lehetőséget a gyermekek számára a labdarúgás alapjaival való ismerkedésre, ezzel is támogatva az egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testmozgás örömteli megélését és a sport iránti pozitív attitűd kialakulását.

Cél:

- A gyermekek pozitív kapcsolatának kialakítása a labdarúgással és a mozgásos sporttevékenységekkel.
- A rendszeres sportolás és testmozgás örömteli megtapasztalása.
- A közösséghez tartozás, az együttműködés és a sportszerű viselkedés erősítése.
- Egyenlő esély biztosítása minden gyermek számára, társadalmi háttértől függetlenül.
- A tehetséges gyermekek utánpótlás-nevelésbe való bevonásának támogatása.
- Aktív részvétel a Bozsik tornákon.

A foglalkozások megszervezése hetente 1 alkalommal intézményi keretek között, játékmester képesítéssel rendelkező óvodapedagógusok vezetésével az óvoda udvarán vagy a tornateremben történik.

Havonta 1 alkalommal külső edzés (DVTK), ahol a korosztályi sajátosságokat figyelembe vevő szakedző foglalkozik a gyermekekkel

BIRKÓZÁS

A birkózás játékos és élményszerű formában támogatja a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődését. Heti egy alkalommal intézményünk nagycsoportos gyermekei a DVTK Birkózócsarnokában vesznek részt edzésen, szakedző vezetésével. A foglalkozások célja, hogy strukturált, biztonságos környezetben vezessék le a gyermekek fölösleges energiáikat, miközben fejlődik mozgáskoordinációjuk, önbizalmuk, fegyelmeük és társas érzékenységük.

Cél:

- A mozgáskoordináció, egyensúlyérzék és fizikai erő fejlesztése.
- Az önfegyelem, szabálykövetés és önkontroll kialakítása.
- A társas kapcsolatok, együttműködés és empátia erősítése a páros gyakorlatok során.
- Az önértékelés és önbizalom támogatása sikerélményen keresztül.

Feladat:

A sport iránt érdeklődő nagycsoportos gyermekek kiválasztása.

III:3.2. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, zenélés felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat.

Óvodánkban külön figyelmet szentelünk megynék népi zenei hagyományainak megismerésére, tovább élésének segítésére.

Célunk:

Közös ének-zenei élmények nyújtása, melyben a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet, mely elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Feladataink:

- A zenei neveléshez szükséges atmoszféra megteremtése, derűs légkör biztosítása.
- A készségek fejlesztése, a mozgás, a hang, szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtása, és az éneklés ösztönzése.
- A gyermekek életkori, egyéni képességek figyelembevételével válogatott zenei anyag gyűjtése, beszédhanggal való játékok, képességefejlesztő játékok, mondókák, gyermekjátékok és néptáncok, népdalok, kortársművészeti alkotások, nemzeti, etnikai kisebbségi zene megismertetése,
- A zenei ritmus és formaérzék fejlesztése (a test hangjai), zenei kreativitás alakítása,
- A természetes énekhanggal, gépi zenével, hangszerekkel nyújtandó zenehallgatás, a természet hangjainak hallgatása,

- Gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élménnyel,
- Beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése

A tevékenység tartalma:

Az ének-zenei tevékenység a gyermekek, és az óvodapedagógus kezdeményezésére az egész napot áthatja. A mozgás- a ritmus, a zene egymástól elválaszthatatlan egységben jelent zenei élményt az óvodáskorú gyermekek számára. A globális zenei tevékenységekben, amelyekben elsősorban a közös mozgás, éneklés jelenti a legnagyobb élményt, nem az analízáló zenei nevelés dominál.

A program Kodály Zoltán és Forrai Katalin által teremtett hagyományokra építi a zenei nevelést.

A gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan élik meg a zenét, mint a hangulatok, érzelmek, a jó közérzet fontos kifejezőjét. A projekt-rendszerben elválaszthatatlan a tevékenységtől a gyermekek asszociáció által kezdeményezett ének, énekes játék, és az óvodapedagógus által felajánlott lehetőség.

A zenei élménynyújtásba bekapcsolódhatnak a zenéhez értő, zenét művelő szülők, nagyobb testvérek is, az óvodában szervezett bemutatkozásokkal. Fontos a zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése, mely a kompetencia alapú óvodai programcsomagban hangsúlyos szerepet kap.

A zenei hallás, ritmus és formaérzék-fejlesztés, a beszédhanggal való játékok, a környezet hangjainak megismerése és felismerése, a játékos képességfejlesztés, a mondóka, gyermekjátékok, táncok, dalok és népdalok tanulása, az óvodapedagógus mintaadásán túl a tervszerűséget is feltételezi.

A zene egy nép kultúrájának sajátos része, amellyel a kötődések, az identitás megalapozható. Ugyanakkor elválaszthatatlan a multikultúrától, más népek zenéjétől. Zenei érdeklődésük óvodáskorban szembetűnő, ritmusérzékük, táncakaratuk fejlett, tisztán szépen énekelnek.

Képességeiket kihasználva biztosított a sikerélményhez való juttatás, az önkifejezés, önmegvalósítás lehetősége.

A sokat éneklő, játszó óvodapedagógus mellett a gyermekek az anyanyelvhez hasonlóan sajátítják el a zenei anyanyelvet.

A zenei élmények nyújtásában, hagyományok ápolásában, felhasználjuk a borsodi népi játékokat. (Liptovszkiné: Borsodi népi játékok) A hagyományokat, a hagyományos értékeket közvetítjük az „Így tedd rá” program elemeivel is.

A zenei nevelés az óvodai élet egészét átszövi, az érzelmi biztonságot nyújtó közösségi élmények és az önkifejezés eszközeként is működik. A gyermekek számára biztosítjuk az éneklés, zenélés, ritmikus mozgás és zenehallgatás örömteli lehetőségeit. A zenei élményszerzés spontán és irányított formában egyaránt megvalósulhat, a gyermekek kezdeményezéseire építve. Fontosnak tartjuk a magyar népi játék- és dalkincs megőrzését, ugyanakkor lehetőséget adunk más népek zenéjének megismerésére is, erősítve a kulturális identitást és a nyitottságot. A tevékenységek során törekszünk a kreatív, improvizatív zenei megnyilvánulások támogatására, a gyermekek zenei érdeklődésének kibontakoztatására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- egyszerű dallammotívumokat tisztán énekel vissza, megkülönbözteti és alkalmazza az egyenletes lüktetést, valamint a ritmust
- ritmusmotívumokat tud visszatapsolni, használja a ritmushangszereket a dalok, mondókák
- zenei kísérésére,

-
- felismeri a természet és környezete hangjait, társai hangját,
 - képes megkülönböztetni és alkalmazni a halk-hangos, magas-mély, gyors – lassú mondókázást, éneklést,
 - felismeri az énekes játékokat kezdő-vagy belső motívumáról, jellemző ritmusáról, játékaról, eszközéről, dúdolásról, hangszerjátékról,
 - bátran, énekel csoporttársaival és egyedül is,
 - képes gyors-lassú tempó kifejezésére énekléssel és mozgással,
 - változatos térformában, játékos táncmozdulatokkal mozog,
 - társaival egyöntetű szép mozgásra képes,
 - kitalál szövegeket, ritmusokat, dallamokat, mozdulatokat, improvizál,
 - szívesen, érdeklődve hallgatja az óvodapedagógus énekét, hangszeres játékát, a gépi zenét.

III.3.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermeki személyiség fejlesztésének fontos eszközei: rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka különböző fajtái, műalkotásokkal való ismerkedés. A beszéd mellett az ábrázolás egy újfajta önkifejezési móddá, közlő nyelvvé válhat.

Célunk:

A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi szabad önkifejezése. A gyermekek tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Feladataink:

A nap minden szakában elérhetőek a vonzó, önkifejezésre, alkotásra, cselekvésre ösztönző eszközök.

- Az alapvető technikák bemutatása, megismertetése, az önkifejezés elősegítése, fantáziájuk megjelenítése.
- Tehetséges gyermekek kibontakoztatása. (Ügyes kezek szakkör)
- A gyermekek szép iránti nyitottsága, esztétikai érzékenységük alakítása, ízlésformálása.
- Finommotorika fejlesztése, írás előkészítés
- A tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozások, a spontán beszéd formáinak fejlesztése.

A tevékenység tartalma:

A vizuális nevelés során a gyermekek megismerkednek:

- rajzolás,
- festés,
- mintázás, építés-téralakítás,
- különféle anyagokkal (papír, textil, fonal, anyag, agyag, gyurma, fa, természetes anyagok stb.) való
- bánásmód, változatos technikáival, az ehhez szükséges eszközökkel való gyakorlás során.
- Az anyaggal való játék örömet, az alkotás élményét megélő gyermek számára kezdetben nem az eredmény, hanem a tevékenység a fontos. A tevékenységnek van ugyan kézzel

fogható, látható eredménye, de ennek értékelése csak a megerősítés, ösztönzés szándékával történik. Az óvodapedagógus szerepét ezek a tevékenységek nem nélkülözhetik.

- Az óvodapedagógus ízlése, mint modell, követendő példaként hat a gyermekekre. Ezért a csoportszoba színvilága, a tárgyak és dekorációk legyenek mértéktartóak, ízlésesek.
- A csoportszoba külső megjelenésében is tükrözze az évszakot, a gyermekek speciális érdeklődését, a játéktevékenység, illetve projektek témáinak alakulását.
- A vizuális látásmód szélesítését szolgálják: a kiállítások, múzeumlátogatások, valamint a műalkotások bemutatása, megismertetése.
- Egész nap folyamán rendelkezésükre áll a vizuális technikák gyakorlására szolgáló valamennyi eszköz. Mindez biztosítja erőteljes színhasználatuk és formai ábrázolásuk kibontakoztatását.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- változatos formákat, színeket alkalmaz, érvényesíti kedvelt színeit,
- élménye, elképzelése, képzeleti megjelenítésében többnyire biztonsággal használja a képi kifejezés eszközeit,
- formaábrázolása gazdag, változatos, képes hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat,
- fokozott önállósággal tudja alkalmazni a megismert technikákat és eszközöket, képes az önálló elképzeléseit megvalósítani,
- kialakul alkotó, együttműködő képessége,
- emberábrázolásában megjelennek a részformák,
- próbálkozik a legegyszerűbb mozgások jelzésével is,
- egyéni képességeinek, fejlettségének megfelelően alkalmazza a kis kézműves technikákat,
- képes az írásmozgás kialakulásának megfelelően használni a ceruzát,
- képes a közös kompozíciók elkészítésére, örömet leli a közös munkában,
- szívesen készít ajándékot, mellyel átéli az ajándékozás élményét, örömet, rácsodálkozik a szépre, tud gyönyörködni benne,
- megfogalmazza értékítéletét, tud beszélni az alkotásokról,
- szívesen vesz részt az óvodai környezet szépítésében,
- bátor, ötletes az építésben, a téralakításban,

III.3.4. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Célunk:

- Olyan irodalmi élmények nyújtása, mely hozzá segíti a gyermekeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatainak megismeréséhez, a lehetséges, megfelelő viselkedésformák elsajátításához.

-
- A belső igény kialakítása az irodalmi élmények örömteli befogadására
 - A klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetésével a multi- és interkulturális nevelés megvalósítása.

Feladataink:

- Mesék, versek, mondókák igényes kiválasztása a gyermekek életkorának és érdeklődésének megfelelően. Irodalmi anyagunkat a magyar gyermekköltészet, a népi hagyományok, szólások, gazdag tárházára építjük. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.
- Előnyben részesítjük az élőszavas mesemondást, amely személyesebb kapcsolódást, erőteljesebb érzelmi hatást és intenzívebb nyelvi élményt nyújt a gyermekek számára, miközben fejleszti fantáziájukat, figyelmüket és belső képi világukat.
- A meséléshez, verseléshez megfelelő nyugodt légkört alakítunk ki, az ehhez kapcsolódó csoportbeli hagyományok figyelembevételével (mesepárna, gyertya... stb.).
- Mesélés közben személyes kapcsolat kialakítására törekszünk, vagyis a tekintet, mimika, hanglejtés fokozza a meseélményt.
- A versek, mondókák dúdolók, ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével, nyújtanak a gyermekeknek érzelmi élményt.
- Teret biztosítunk az irodalmi élmények megjelenítésére (művészetek eszközeivel, dramatizáláshoz szükséges kellékekkel),
- dramatizálással, bábozással, saját vers és mesealkotással.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása,
- A gyermeki beszéd- kommunikáció fejlesztése, beszédfejlesztő módszerek alkalmazása.

A tevékenység tartalma:

- Mindennap kezdeményezünk mikro-makrocsoportokban mese- és vershallgatást, mondókázást, továbbá jó alkalom az elalvás előtti mesélés.
- Csoportjainkban a nagyok szívesen hallgatják a kisebb gyermek számára választott irodalmi anyagot, ugyanakkor fejlettségük és érdeklődésük figyelembevételével hosszabb, folytatásos történeteket és elbeszéléseket is mondunk.
- A gyermekek által készített eszközök felhasználása bábozáshoz, dramatizálásához, a kitalált történetek eljátszása, bemutatása.
- A mesekönyvek megbecsülése, gyűjtése és kölcsönzési lehetőség biztosítása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- az óvodapedagógus által elmondott versek ismételtetésébe önként bekapcsolódik,
- ismert és kedvelt mesei motívumot dramatizál, lerajzol,
- mesél a képek alapján,
- várja, igényli, figyelmesen, csendben hallgatja a verset, mesét,
- szívesen mesél, dramatizál,
- fejlődik erkölcsi ítéloképessége, önkifejező készsége,
- az esztétikai élmények hatására fejlődik képi világa,
- elvonatkoztat a mesétől a valóságig,

- gazdagodik szókincse, beszédértése.

III.3.5. A külső világ tevékeny megismerése

Ez a feladat tartalmi szempontból két, egymástól elválaszthatatlan tapasztalati kört foglal magában.

A.) Az első kör: a tárgyi, természeti környezettel, a jelenségekkel, folyamatokkal, anyagokkal kapcsolatos tapasztalatoktól – a társadalmi környezet történéseinek érzékeléséig terjed.

B.) A második kör: a környezetben, a tevékenységekben, az élethelyzetekben szerezhető matematikai tapasztalatokat integrálja.

A) Élő-élettelen környezet

A külső világ felfedezése az óvodás gyermek kíváncsiságára, élményszerű tapasztalatszerzésére épít. Ennek során a gyermek ismereteket szerez az élő és élettelen természeti környezetről, valamint a társadalmi környezet működéséről. A tevékenységek célja a környezet iránti felelős, értő és érzékeny viszony megalapozása, a természeti jelenségek, folyamatok megértésén túl a társas együttélés normáinak megtapasztalása.

Célok:

- A természet szeretetének, védelmének, az emberi környezethez való pozitív viszony kialakítása.
- A valóság sokoldalú megtapasztalása révén a világ holisztikus szemléletének megalapozása.
- A gyermekek környezettudatos magatartásának és a fenntartható életvitel alapjainak megalapozása.

Feladatok:

- Változatos megfigyelési, vizsgálódási lehetőségek biztosítása valós környezetben és tevékenységközpontokban.
- A gyermek kíváncsiságát ébren tartó eszközök, élmények és közös tapasztalatszerzés biztosítása.
- A természeti és társadalmi környezettel való harmonikus kapcsolat kialakítása személyes példamutatással.
- A fenntarthatóság elveinek érvényesítése a mindennapi tevékenységek során: a természeti erőforrások védelme, a tudatos anyaghasználat, az újrahasznosítás, a növény- és állatgondozás beépítése a nevelési gyakorlatba.

A tevékenységek tartalma:

A gyermekek a közvetlen környezetük (óvoda udvara, család, lakóhely, közösségi terek) megismerésével szereznek tapasztalatokat a természeti és társadalmi jelenségekről.

A homok-víz asztal, természetismereti központ, kísérletek, megfigyelések és tematikus séták élményszerű lehetőséget biztosítanak a felfedezésre.

Hangsúlyos a környezettudatosság, az élőlények gondozása, az évszakokhoz és ünnepekhez kapcsolódó hagyományápolás.

A tevékenységek során a gyermekek a fenntartható életmód szokásait is elsajátíthatják: szelektíven gyűjtik a hulladékot, odafigyelnek a takarékos víz- és energiahasználatra, valamint megismerik az újrahasznosítás lehetőségeit.

A természetes anyagokkal való játék, a komposztálás, a madáretetés, a veteményes- vagy fűszernövénykert gondozása mind segítik a környezeti nevelést.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- tudja személyes adatait, szülei munkájáról van elképzelése,
- fel tudja sorolni a fő testrészeket az emberi test felépítése szerint, az érzékszervek funkcióit, védelmét,
- ismeri és képes alkalmazni az elemi gyalogos közlekedési szabályokat,
- ismeri a különböző közlekedési eszközöket,
- ismeri szűkebb, tágabb környezetét,
- ismeri és biztonsággal tájékozódik az óvoda helyiségeiben,
- felismeri és megnevezi a színeket, azok sötét és világos változatait,
- felismeri és segítséggel megnevezi a napszakokat, megnevezi a hét napjait, a hónapokat, évszakokat, különbséget tesz azok között, megfogalmazza jellemzőiket,
- ismeri a növény, állat és más gyűjtőfogalom tartalmát,
- ismeri a növények fejlődésének feltételeit, tudja, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van,
- ismeri a jeles napok tartalmát, átérzi az ünnepek jelentőségét,
- rendelkezik ismeretekkel, hogy gyermekként mit tehet környezetünk megóvása érdekében, gyakorolja az óvodában elsajátított szokásokat,
- tisztában van a környezetszennyezés ártalmaival.

B) Matematika

A külső világ megismerése során matematikai tartalmú ismeretek birtokába jut a gyermek. Az óvodában minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére.

Célunk:

A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésszerű összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez, természetes kíváncsiságaihoz igazodva.

Feladataink:

A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozása. A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok birtokába is jut a gyermek, így természetes módon ismerkednek meg a matematikai fogalmakkal. A matematikai kifejezések fokozatosan beépülnek a beszédükbe, felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. Fejlődik tér, sík és mennyiség fogalmuk.

A tevékenység tartalma:

1. Tájékozódás a térben és a síkban tárgyak, személyek segítségével.
2. Téri viszonyok észlelése (irányok).
3. Személyek, tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, saját szempontok alapján
4. Mennyiségek összehasonlítása, összemérése, számolási készség alapozása.
5. Összetartozó dolgok megfeleltetése.

6. Sorba rendezés sok szempontú megközelítésben.
7. Sorok kiegészítése (soralkotás).
8. Sorba rendezett elemek helye a sorban, a sorszámok szerepe az elemek helymeghatározásában.
9. A matematikai műveletek előkészítése (mérések különböző egységekkel, a számosság változásainak észlelése, manipuláció geometriai formákkal térben-síkban).
10. Matematikai műveletek: mérés, becslés, számolás (különböző anyagokkal, mérés alapegységekkel, időmérés mérőeszközökkel).

A gyermeki fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- tud halmazokat létrehozni, szétválogatni, részhalmazokra bontani, összeméri azok elemeit becsléssel, számolással, párosítással, másolással mennyiségi tulajdonságok, felismert szabályosság, megadott szempont alapján,
- érti és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi),
- önállóan össze tud hasonlítani becsléssel, méréssel mennyiségeket (magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület, szélesség, vastagság),
- a relációs szavakat készségszinten használja,
- ismeretei vannak a szimmetriáról, felismeri a szimmetrikus alakzatokat,
- tud sorba rendezni,
- használja a tő és sorszámneveket,
- kialakult a számfogalma, elemi műveletekre képes 10-es számkörön belül,
- megkülönbözteti az irányokat térben és síkban, érti és használja a névutókat,
- egyre nagyobb biztonsággal használja a jobb- bal irányokat,
- képes térbeli és síkbeli alakzatokat megkülönböztetni, megnevezni,
- kis számoknál, számlálás nélkül, számkép alapján felismeri a számosságot, érti a semmi (0) fogalmát,
- tud ellentétpárokat képezni,
- szívesen vesz részt matematikai játékokban.

A matematikai tapasztalatokhoz megfelelő problémahelyzetet sugalló környezetet, eszközöket kell biztosítani (tárgyak, tárgyképek, piktogramok).

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének alapvető feltétele a tudatosan megtervezett és megszervezett óvodai napirend és heti rend. A rendszeresen visszatérő, ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermekek számára. A napi gyakorlatban a folyamatosság és rugalmasság elve érvényesül – figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a gyermekek aktuális állapotát és a nevelési célkitűzéseket.

Intézményünkben a nevelési program vegyes életkorú és részben osztott csoportokban valósul meg. Ez a csoportösszetétel lehetőséget biztosít a differenciált, egyénre szabott fejlesztésre, valamint elősegíti az együttműködést, a szociális tanulást. A csoportszervezési forma a nevelőtestület és a szülők körében is támogatott, és hosszú távon eredményesnek bizonyult.

A MIÓVI Nyitnikék Sport Tagóvodájában kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek mindennapos mozgásigényének kielégítésére és a sport iránti pozitív attitűd megalapozására. Ennek érdekében a rendszeres mozgásfejlesztésen túl heti rendszerességgel szervezett, célzott sporttevékenységeket is biztosítunk – például labdajátékokat, birkózást, sakkot vagy futást –, melyek során fejlődik a gyermekek koordinációja, állóképessége, önfegyelme és szociális készsége.

A sporttevékenységek szerepelnek a heti rendben, és a napirendben kijelölt mozgásos időszavokban valósulnak meg – igazodva a gyermekek életkorához és fejlettségi szintjéhez. A tervezés szintjén a sportfoglalkozásokat a projekttervek és hetitervek részletesen tartalmazzák, figyelembe véve a személyi és tárgyi feltételeket, valamint a gyermekcsoportok aktuális igényeit.

A tervezés minden szintje összhangban van a 2025-től hatályos ÓNOAP tartalmi követelményeivel, és a oviKRÉTA rendszer felületén valósul meg.

Hosszabb távú tervezés:

1. Nevelési terv

2 féléves intervallumra készítjük. Ez a terv tartalmazza a gondozás és közösségi élet tevékenységeit, szokásait és az ezekhez kapcsolódó szervezési feladatokat, melyeket az oviKRÉTA rendszerben rögzítjük.

2. Projekt

A projekt időtartamát, témáját, az óvodapedagógus határozza meg, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait, érdeklődési körét, felfedezési vágyát a természeti és társadalmi környezet gazdagságait, s a gyermekek témákhoz kapcsolódó tapasztalatait. A projekt választás során az óvodapedagógus közvetlen tapasztalásra és élményszerzésre alkalmas tevékenységet tervez, s eközben kézzel fogható konkrét tárgyakat használ a problémamegoldó képességek, kritikai gondolkodás és a fogalmak mélyebb megértése fejlesztésére. Átfogó nevelési tervet alkalmaz, amely a fejlődés minden területét, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési lehetőségeit egyaránt figyelembe veszi. A

A projektterv rugalmas, folyamatosan alakítható – a gyermekek fejlődési üteméhez igazítva módosítható és bővíthető. Ez biztosítja a nevelők együttműködésének zavartalanságát és a fejlesztés hatékonyságát.

A tevékenységek időkeretei:

- napirend

- **hetirend**

Napirend

A napirendben a stabilitás és a rugalmasság egyensúlya biztosítja a gyermekek biztonságérzetét és egyéni szükségleteik kielégítését. A napirend részeként a tanköteles korú gyermekek számára naponta legalább 45 perces irányított tevékenységet biztosítunk, amely megfelel a kötelező óvodai fejlesztés követelményeinek. tevékenységek a hetitervben is rögzítésre kerülnek, és onnan követhetők vissza az oviKRÉTA rendszer segítségével.

A dajkai jelenlét és együttműködés lehetővé teszi, hogy mikrocsoportos formában, párhuzamosan többféle tevékenység is megvalósulhasson.

Stabil pontok: étkezések időpontjai, szabad levegőn való tartózkodás, játéktevékenységek megszokott időtartama.

Rugalmasság: a reggelizés és tízórázás módjában, az időjáráshoz igazított tevékenységek időkereteiben (pl. szabadtéri játék).

IV.1. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

Az óvodai élet meghatározó része az évkörhöz, a természet rendjéhez, a népi hagyományokhoz, nemzeti és vallási kultúráinkhoz, valamint a gyermekek élményvilágához kapcsolódó ünnepek, megemlékezések és közös programok megvalósítása.

A mai családok életében egyre inkább háttérbe szorulnak a közösen átélt ünnepek és rítusok. Ezért kiemelten fontos feladatunk az óvodai ünnepi hagyományok őrzése, újraértelmezése és élményszerű átadása, melyek a gyermekek számára érzelmi biztonságot nyújtanak, erősítik identitásukat, közösségi érzésüket és kulturális gyökereikhez való kötődésüket.

Az ünnepek megszervezését és lebonyolítását az óvodapedagógusok együttműködésben, egymás szakmai támogatásával végzik. A gyermekek életkori sajátosságainak és csoportösszetételének megfelelően alakítjuk ki az ünnepi alkalmak tartalmát, formáját és időtartamát.

1. Közös óvodai ünnepek

Ezek az ünnepek minden gyermek számára közösen megélt, közösségformáló események, melyek során a kulturális hagyományok, a közösségi élmény és a kreatív tevékenységek összekapcsolódnak.

Vízkereszt -(a hitoktató részvételével)

Farsang – télbúcsúztató, játékos, zenés, vidám közösségi esemény

Március 15. – a magyar nemzeti identitás ünnepe, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emléke

Gyermekhét – a gyermekek örömteli, szabad tevékenységekben gazdag hete

Június 4. -Nemzeti összetartozás napja: Ezen a napon a gyermekek életkorához illő módon emlékezünk a trianoni békediktátumra, a magyarság összetartozásának fontosságát hangsúlyozva.

Október 23. – Az 1956-os forradalom emléknapja Az óvodai közösség tagjai méltóságteljes, gyermekközeli formában emlékeznek az 1956-os eseményekre, kiemelve a szabadság, a hazaszeretet és az összefogás értékeit.

Mikulás – az örömszerzés, az ajándékozás, a jó cselekedetek megerősítésének napja

Karácsony – keresztény ünnepkörhöz kapcsolódó szeretet- és békeüzenet közvetítése (Karácsonyra készülődésben, az advent időszakában a hitoktató részvételével)

2. Csoportünnepek

A csoporton belüli ünnepi alkalmak szorosabb érzelmi kötődést, bensősegebb ünneplést tesznek lehetővé.

Születésnapok – a gyermekek egyéni ünnepnapja, amely során középpontba kerülnek, megtapasztalják a közösség szeretetét, figyelmét

Húsvét – a keresztény hagyományokhoz kötődő, a tavasz, az újjászületés szimbóluma (szülőkkel közös játszótér szervezése)

Anyák napja – az édesanyák, nagymamák tiszteletének ünnepe

Nagycsoporthoz búcsúzója – az óvodás évek lezárása, az iskolába készülő gyermekek búcsúztatása ünnepélyes formában

3. Megemlékezéseink és jeles napjaink

A jeles napok, környezeti és kulturális emlénapok hozzájárulnak a gyermekek környezeti érzékenységének, szociális nyitottságának és értékek iránti fogékonyságának kialakításához.

Magyar népmese napja

Szent Mihály napja

Állatok világnapja

Zene világnapja

Márton nap

A magyar kultúra napja

Víz világnapja

Föld napja

Madarak és fák napja

Ezekhez a napokhoz vetélkedők, kirándulások, közös alkotások, megfigyelések, játékos tanulási helyzetek kapcsolódnak. **Őszi Kavalkád** és **Tavaszi Kavalkád** rendezvényeinken emlékezünk meg ezekről a napokról. Célunk a környezettudatos magatartás megalapozása, a természet szeretetének és védelmének kialakítása, a növények és állatok iránti gondoskodásra nevelés.

4. Egyéb óvodai rendezvények

Ezek az események színesítik az óvodai élet mindennapjait, változatos élményeket biztosítanak, elősegítik a közösségi együttlétet és a szülők bevonását is.

- Bábelőadások, mesejátékok (külső vagy belső előadásban)
- Kirándulások (helyi környezet és tágabb természeti értékek megismerésére)
- Sportprogramok (pl. mozgásos játékdélután, sportversenyek, családi sportnap)

V. ESÉLYTEREMTÉS, ESÉLYEGYENLŐSÉG

V.1. Esélyteremtés / a HH és HHHH gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése /

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Az esélyteremtő munkában az óvodapedagógusok, a pedagógiai asszisztensek és a dajkák egyaránt részt vesznek.

Célunk: A hátrányos helyzetű gyermekek eredményes nevelése, óvodai beilleszkedésének, sikeres iskolakezdésének támogatása.

A tanulási zavarokat megelőző (preventív) támogató, minőségi és befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés folyamatos javítása, az oktatási egyenlőtlenségek csökkentéséhez, valamint – esélyteremtő óvodai fejlesztő programok kidolgozásával és (tovább) fejlesztésével.

Az esélyteremtést segítő pedagógiai tevékenységek:

Az óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet.

Feladataink:

- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása
- óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés (részletes anamnézis)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása,
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel: Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, civil szervezetek
- Óvoda-iskola átmenet támogatása
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése.
- Iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás)
- Tankötelezettség halasztásával kapcsolatos ügyintézés civil szervezetek bevonásával
- Külföldre költözés esetén a gyermek jogviszonyának szüneteltetésével kapcsolatos ügyintézés segítése
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése (Szülői Kör)

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása, elfogadtatása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés
- A mozgás és a sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás és feladatmegoldó képességeket, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét

-
- Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére
 - Differenciált fejlesztés, fejlesztő pedagógiai foglalkozások
 - Egészségnevelés
 - Élményszerző kirándulások szervezése, részvétel biztosítása
 - Kulturális rendezvények csoportos látogatása
 - Pályázatok figyelése
 - Multikulturális ismeretnyújtás: életvezetés, cigány irodalom, a cigányság történet
 - Tehetséges gyermekek fejlesztése
 - Szülőknek felajánlott segítség
 - Sportolási lehetőség az óvodában
 - Szülői kör: Játékos ismeretterjesztő klubfoglalkozások
 - Szülőkkel közös programok (pl. kertgondozás, Nyíltnapok, Közös ünnepek)

V.2. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Olyan gyermekek, akiknek állandó vagy átmeneti jelleggel fizikai, biológiai, pszichikai, intellektuális, családi vagy szociokulturális okok miatt egyéni, sajátos nevelési-oktatási szükségleteik vannak, ezért a speciális nevelési-oktatási szükségletekhez, sajátosságokhoz egyénenként igazodó bánásmódot igényelnek az óvodában

Az integrált nevelés feltételei

- A pedagógiai program tartalmazza az SNI gyermekek fejlesztési irányait.
- Az óvodapedagógus egyéni fejlesztési tervet készít, alkalmazza a diagnózisban javasolt eljárásokat.
- Együttműködés valósul meg a szülőkkel, a segítő szakemberekkel, a gyermek igényeihez illeszkedő nevelési eljárások kialakításában.
- A gyermek környezetét, tárgyi feltételeit a szakértői bizottság javaslatai alapján alakítjuk ki.

A szakmai segítség hálózata

A fejlesztésben utazó gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, óvodapszichológus, logopédus és a szakszolgálat is részt vesz.

Sikerkritériumok

- A gyermek beilleszkedése a közösségbe
- Egyenlő hozzáférés a tevékenységekhez
- Saját fejlődési üteméhez mért előrehaladás

Intézményünk a befogadó, elfogadó szemlélet és a támogató szakmai környezet biztosításával törekszik arra, hogy minden gyermek a rá jellemző legoptimálisabb feltételrendszer mellett fejlődhessen, kibontakozhasson.

V.3. Tehetséggondozás

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek adottságainak felismerésére és fejlesztésére, különös tekintettel a tehetség korai azonosítására, valamint a személyiségükhöz illeszkedő támogatás biztosítására. A tehetséges óvodás mindenekelőtt gyermek, akinek elsődleges tevékenysége a játék. Ezért feladatunk olyan inspiráló, élményszerű környezet biztosítása, amelyben a gyermek a saját képességei optimumán teljesíthet, miközben megéli a fejlődés örömét és kibontakoztathatja érdeklődési irányait.

1. A tehetséggondozás célja és feladatai

- A tehetség korai életkori megjelenésének figyelembevételével történő felismerés és azonosítás.
- A tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, egyéni képességeinek kibontakoztatása, önbizalmának növelése, motivációjának fenntartása.
- A tehetség kibontakozását akadályozó tényezők felismerése és kezelése.
- Változatos pedagógiai eszközökkel segíteni a gyermek egyéni fejlődési útját.
- Tanácsadás, konzultáció biztosítása a szülők és a pedagógusok részére.
- Szükség esetén javaslattétel speciális tehetségfejlesztő programban való részvételre.
- A tehetségazonosítást és -fejlesztést végző pszichológus szakmai kapcsolatot tart a helyi és országos tehetségfejlesztő hálózatokkal.

Intézményi háttér és szakmai feltételek

Tagóvodánk 2013 óta regisztrált tagja az Országos Tehetségpontnak. Az intézmény több pedagógusa tehetséggondozó képesítéssel rendelkezik, pszichológus is segíti a munkát. A tehetséggondozás a pedagógiai program szerves része, mindennapi tevékenységeinkbe beépül.

A tehetséggondozás formái

- Egyéni tehetséggondozás a gyermekcsoport mindennapjaiba integráltan.
- Csoportszintű fejlesztés különböző tehetségterületeken.
- Kiscsoportos gazdagító foglalkozások – játékos, élményalapú formában.

Kiemelt tehetségterületek intézményünkben

- **Sport:** sakk, labdarúgás, birkózás – koordináció, stratégiai gondolkodás, önfegyelem fejlesztése.
- **Zene:** ritmikus játékok, ének-zene, hallásfejlesztés, szereplési lehetőségek
- "Ügyes kezek" szakkör, kreatív alkotótevékenységek.

Fejlesztési fókuszok

- **Erős oldal támogatása:** A gyermekek érdeklődésének megfelelően sokoldalú lehetőségek biztosítása, ismereteik elmélyítésének segítése, az élményközpontúság és a játék elsődlegességének megtartásával.
- **Gyenge oldal erősítése:** Az esetleges lemaradások (pszichomotoros képességek, szociális vagy motivációs nehézségek) célzott fejlesztése szakemberek bevonásával.
- **Közösségformáló tevékenységek:** A szociális érzékenység fejlesztése során a tehetséges gyermekek megtapasztalhatják, hogy az érték nem kizárólag az intellektuális képességek mentén mérhető.

VI. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

VI.1. Partnereink

Az óvoda nyitott modelljéhez hozzátartozik az óvoda környezetével való nyitott együttműködés, kapcsolattartásunk-rendszerünk

Az óvoda és a család:

Az óvodai és családi nevelés összhangjának megteremtése érdekében kiemelt feladatunk a családokkal való együttműködés, a megfelelő kapcsolatok kialakítása, felkutatása és mélyítése. A hatékonyabb nevelés érdekében fontos, és az együttnevelés szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy megismerjük a gyermekek családját, otthoni környezetüket, élettörténetüket, fejlődési jellemzőiket. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Szülői Kör havonkénti megrendezése

Az óvodai és családi nevelés összhangjának megteremtése érdekében kiemelt feladatunk a családokkal való együttműködés, a megfelelő kapcsolatok kialakítása, felkutatása és mélyítése. Az ehhez szükséges kölcsönös bizalom elvét minden esetben betartjuk. Fontos ehhez a kapcsolat megfelelő kiépítése és kölcsönös ápolása. A hatékonyabb nevelés érdekében fontos, és az együttnevelés szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy megismerjük a gyermekek családját, otthoni környezetüket, élettörténetüket, fejlődési jellemzőiket.

Célunk az együttműködés terén:

- a családok megismerése a gyermek fejlesztéséhez
- folyamatos kétoldalú kommunikáció, melyet számos módon elősegít az intézmény, igazodva a család nyelvhasználati jellegzetességeihez
- együttműködés és az ismeretek, információk rendszeres cseréje
- a gyermekneveléshez nyújtandó segítségadás koordinálása
- a kölcsönös bizalom megteremtése szülők aktív közreműködésére történő inspirálás saját gyermekeik óvodai nevelése terén:
- az óvodai és a szülői nevelés kölcsönös megismerése.
- az együttműködés szabályainak betartása,
- a közös célok megvalósítása a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése érdekében.
- a tanulási tevékenységek és tanulási lehetőségek kialakítása és fenntartására az otthoni és a szabadidős környezetben is
- kapcsolattartás a segítő szakma képviselőivel
- hosszú távú együttműködések építeni az intézményekkel;
- támogató kapcsolatokat létrehozni a többi szülővel.

A szakértői bizottsággal való kapcsolattartásunk területei:

- magatartási és értelmi zavarok kiszűrése, fejlesztőprogramok tartása az arra rászoruló gyermekek részére, iskolaérettségi vizsgálatok végzése.

Oktatási Hivatal, Miskolci Pedagógiai Oktatási Központ

- A kapcsolattartásban főszerep jut a továbbképzések terén. Szaktanácsadói munkájukat szükség szerint igénybe vesszük.

Gyermekvédelmi szervezetekkel való kapcsolattartásunk területei:

- Családsegítő Szolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálattal való tartalmas együttműködés.
- Lehetőség szerint a Szülői Kör működtetésébe bevonjuk a Családsegítő Szolgálat szakemberét, aki segíti a szülők és gyermekek szociális és mentál-higiénés problémáik megoldását, családgondozási feladatokat ellátását.
- A Gyermekjóléti Szolgálattal való kapcsolattartásunk a törvényi előírásoknak és a helyi szabályozásoknak megfelelően alakul.

Az óvoda orvosával, fogorvosával és védőnőjével való tartalmas kapcsolat nélkülözhetetlen a helyi program megvalósításának folyamatában. E kapcsolattartás során kiemelt hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelésben való együttműködés, mely egyrészt a gyermekekre, másrészt a szülőkre irányul.

1. a gyermekek felé: testi fejlettségük felmérése, fertőző - járvány jellegű betegségek megelőzése (tetű, ótvar stb.) esetleg kezelése,

2. a szülők felé: felvilágosító-megelőző feladatok stb. - ennek színtere a Szülői Kör

Az óvodapedagógus, az infokommunikációs eszközök és a különböző online csatornák használatával is erősíti kapcsolatát, együttműködését a partnerekkel

Az óvoda iskola kapcsolata

Az óvodai nevelés fontos feladata az iskolába lépéshez szükséges alapkészségek megalapozása és a gyermekek zavartalan átmenetének biztosítása. Intézményünk az iskolákkal való szoros együttműködésre törekszik, hogy a nevelési szakaszváltás során érvényesülhessen a gyermekek fejlődési folyamatának folytonossága.

Célunk:

- Az óvoda és iskola közötti együttműködés erősítése, az egymásra épülés biztosítása a nevelés-oktatás folyamatában.
- A gyermekek érzelmi biztonságának megtartása az iskolakezdéshez közeledve.
- Az iskolai kompetenciák (szövegértés-szövegalkotás, matematikai gondolkodás, szociális készségek, életviteli ismeretek) alapozása játékos, élményalapú helyzeteken keresztül.
- A tanulási motiváció ébrentartása, a kíváncsiság, kreativitás és kompetenciaélmény erősítése.

Feladataink:

- Az óvodai pedagógiai munka megismertetése az iskola pedagógusaival.
- Rendszeres szakmai konzultációk szervezése az iskolával az óvodai kompetenciaalapú nevelés tartalmáról és módszereiről.
- Iskolalátogatások szervezése, közös játszóházak, élménynapok az iskolai környezetben.
- Az iskolaérettség komplex megközelítése – figyelembe véve a gyermekek testi, értelmi, szociális és érzelmi fejlettségét.

-
- Egyéni megfigyelések alapján a szülők tájékoztatása félévente a gyermek aktuális fejlettségi állapotáról (dokumentálva az oviKRÉTA rendszerben).
 - Konzultáció a szülőkkel és iskolapedagógusokkal a gyermek fejlődéséről, az átmenet egyéni sajátosságairól.
 - A gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett támogatása a pozitív énkép, önbizalom, szabálytudat, kommunikációs és együttműködési készségek, valamint az önálló tanulási attitűd megalapozása által.
 - Szükség esetén a gyermek további támogatására irányítás, szakértői vélemény és iskolapszichológusi konzultáció kezdeményezése.

A kapcsolattartás formái:

- Tanítói hospitálások az óvodában
- Óvodapedagógusok és gyermekek látogatása az iskolában.
- Iskolásokkal közös programok szervezése
- Tanítók bemutatkozása az óvodai szülői értekezleteken
- Tapasztalatainak megbeszélése (az óvodapedagógusok és a tanítók körében)

VII. GYERMEKVÉDELEM

Gyermekvédelmi munkánkat az 1997. évi XXXI. törvény, az Óvodai nevelés országos alapprogramja (2025), valamint a MIÓVI Nyitnikék Sport Tagóvodája Pedagógiai Programja és Munkaterve szabályozza. Tevékenységünk célja, hogy minden gyermek biztonságos, elfogadó, fejlődést támogató környezetben nevelkedhessen, különös figyelemmel a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és speciális szükségletű gyermekekre.

Gyermekvédelmi tevékenységünk szervesen illeszkedik az óvodai mindennapokhoz, a prevenciót, a támogatást és a gyermekek méltóságának megőrzését tartjuk legfontosabb feladatunknak.

Alapelvek és célok

- Az esélyegyenlőség biztosítása és a hátránykompenzáció megvalósítása.
- A gyermekek jogainak érvényesítése, a „másság” elfogadásának megerősítése.
- A szociálisan hátrányos helyzetű, illetve enyhe értelmi fogyatékos gyermekek egyéni képességeik szerint történő fejlesztése.
- Inkluzív nevelési szemlélet alkalmazása, differenciált módszerek használatával.

Megelőzés és feltárás

- A veszélyeztetettség felmérése a nevelési év elején történik: gyermek anamnézis, konzultáció családsegítő munkatársaival, védőnőkkel, óvodai szociális segítővel
- A veszélyeztetettség lehet környezeti, egészségügyi, anyagi vagy magatartási eredetű.
- A cél a fejlődést akadályozó tényezők mielőbbi felismerése és megszüntetése.

Együttműködés a családokkal és társszervezetekkel

- A nevelés alapja a családokkal való együttműködés.
- Folyamatos kapcsolatot tartunk a családsegítő szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal, védőnővel,
- A szülőket tájékoztatjuk az aktuális szociális támogatási lehetőségekről.

A gyermekvédelmi megbízott feladatai

- Az óvodapedagógusok jelzési kötelezettséggel élnek probléma esetén.
- A kijelölt gyermekvédelmi felelősök a nevelési év elején felmérést végeznek, év közben nyomon követik a veszélyeztetett gyermekeket.
- Részt vesznek esetmegbeszéléseken, gyermekvédelmi értekezleteken, szakmai képzéseken.

Sikeresség mutatói

- A gyermek családban történő megtartása.
- A hároméves korú gyermekek teljes körű beóvodázása.
- Kudarcmentes iskolakezdés biztosítása.
- A gyermekek megfelelő intézménybe történő irányítása.
- A pedagógusok elfogadó, empátikus hozzáállásának beépülése a mindennapi nevelésbe.

VIII. A GYERMEK FEJLETTSÉGI SZINTJÉNEK MÉRÉSE ÉRTÉKELÉSE

A gyermek fejlődésének nyomon követése

A pedagógiai munka tervezése, elemzése a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési – fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. Segítik a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését, ugyanakkor rugalmas alkalmazást és a gyermekekhez való igazodást biztosítják.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása a oviKRÉTA rendszerben történik. Az egyéni fejlődési utak követése, a nevelési és tanulási folyamatok elemzése – 3-tól 7 éves korig – folyamatos megfigyelésen, diagnosztikus értékelésen alapul. A szülőket félévente tájékoztatjuk gyermekük fejlődéséről, a digitálisan rögzített adatok és pedagógiai megfigyelések alapján. A rendszer lehetőséget ad a célzott fejlesztések tervezésére, valamint a pedagógus–szülő együttműködés